



Vlaams  
Parlement

ingediend op **230** (2019-2020) – Nr. 2  
19 juni 2020 (2019-2020)

## **Verslag**

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door Orry Van de Wauwer en Annick Lambrecht

over het voorstel van resolutie

van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein, Jeremie Vaneckhout en Annick Lambrecht

over de mensenrechten in Bahrein

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,  
Internationale Samenwerking en Toerisme:*

*Voorzitter:* Cathy Coudyser.

*Vaste leden:*

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;  
Johan Deckmyn, Kristof Slagmulder, Frieda Verougstraete-Deschacht;  
Karin Brouwers, Vera Jans;  
Emmily Talpe, Bart Tommelein;  
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout;  
Annick Lambrecht.

*Plaatsvervangers:*

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;  
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;  
Martine Fournier, Orry Van de Wauwer;  
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;  
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;  
Steve Vandenberghe.

*Toegevoegde leden:*

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

**230** (2019-2020) – Nr. 1: Voorstel van decreet

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme behandelde op 16 juni 2020 het voorstel van resolutie over de mensenrechten in Bahrein.

*(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter, de eerste ondervoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)*

## **1. Toelichting door Orry Van de Wauwer**

Orry Van de Wauwer wijst er bij het begin van zijn toelichting op dat de Senaat in februari een soortgelijke resolutie heeft aangenomen (*Parl.St.* Senaat 2019-20, nr. 7-142/1). Het is belangrijk dat het Vlaams Parlement hetzelfde signaal geeft aan de internationale gemeenschap.

In december 2011 begon de Arabische Lente met protesten in Tunesië tegen de corruptie en de hoge jongerenwerkloosheid, die snel oversloegen naar bijna de hele Arabische wereld. De oorzaken waren verschillend van land tot land. In Bahrein, waarin een sjiitische minderheid bestuurd wordt door een soennitische elite, werd politieke vrijheid en respect voor de mensenrechten geëist. De opstand begon er op 14 februari 2012, maar werd snel en hardhandig de kop ingedrukt.

De mensenrechtensituatie is er sindsdien alleen maar slechter op geworden. De repressie neemt toe, kritische stemmen wordt de mond gesnoerd met arrestaties, foltering, bedreiging van familieleden en zware gevangenisstraffen. Het recht op vrije meningsuiting wordt systematisch aangevallen, vooral bij advocaten, journalisten en politici die de mensenrechten verdedigen. Volgens het European Centre for Democracy and Human Rights zitten inmiddels 4000 mensen gevangen voor hun politieke overtuiging, al zijn er geen officiële cijfers, omdat het regime hen als terroristen classificeert.

Daarbij wordt ook de doodstraf opnieuw ingezet. In 2017 werden de eerste gevangenen terechtgesteld. Op dit moment zitten meer dan twintig mensen in de dodencel. Extra problematisch is dat bekentenissen er vaak kwamen na foltering, wat vragen doet rijzen over de waarheidsgrond. Voorbeelden zijn deelnemers aan de democratische protesten zoals Mohammed Ramadhan en Husain Ali Moosa, die zonder eerlijk proces ter dood werden veroordeeld.

Met het voorstel van resolutie willen de indieners internationale druk uitoefenen op het regime in Bahrein. Het lid beseft dat er vragen worden gesteld bij het effect van dergelijke resoluties.

Van de mensenrechtenorganisatie die de situatie in Bahrein monitort, vernam hij evenwel dat het feit dat België zich als eerste Westerse land uitsprak over de situatie, door de verschillende actoren wordt gezien als een bewijs dat hun strijd internationaal wordt gesteund. De resolutie van de Senaat werd, vertaald in het Engels en het Arabisch, verspreid via de platforms van sociale media, Al Jazeera en BBC Arabic, en bereikte op die manier zowel de politieke gevangenen, die er morele steun uit putten, als diplomatieke kringen.

De genoemde mensenrechtenorganisatie werd inmiddels benaderd door de Tom Lantos Human Rights Commission van het Amerikaanse Congres, maar ook verschillende Belgische ambassades in de regio gingen ermee aan de slag. Zij legden contact met de Bahreinse overheid en met activisten. Dat de senatoren ook een reactie kregen van de Bahreinse autoriteiten toont dat de resolutie niet ongemerkt

voorbijgegaan is. Ook Spanje en Duitsland zouden inmiddels met een initiatief gestart zijn. Het lid hoopt dan ook dat de goedkeuring in het Vlaams Parlement de impact nog versterkt.

Het voorstel van resolutie vraagt concreet om de onrechtmatige doodstraffen een halt toe te roepen en alle politieke gevangenen de kans te geven op een eerlijk proces, en het moratorium op de doodstraf opnieuw in te voeren conform het internationaal recht zoals onder andere vastgelegd werd in artikel 9 en 14 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten.

Verder verzoekt het de Vlaamse Regering om haar bezorgdheid over de mensenrechtenschendingen en de onderdrukking van de fundamentele democratische rechten te uiten bij de Bahreinse autoriteiten en op alle internationale fora, en aan te dringen op het beëindigen van alle vormen van geweld en intimidatie ten aanzien van mensenrechtenactivisten en politieke tegenstanders. Ten slotte wordt er ook gevraagd om geen enkele uitvoervergunning toe te kennen voor militaire goederen met eindgebruik in Bahrein, aan personen, organisaties of instanties die het voorwerp uitmaken van vaststellingen van ernstige mensenrechtenschendingen of schendingen van het humanitair recht.

## 2. Bespreking

### 2.1. Interventie van Annick Lambrecht

*Annick Lambrecht* bevestigt dat mensenrechten een hoeksteen van het Vlaamse buitenlands beleid vormen. Ze is blij met de gemeenschappelijke tekst over de mistoestanden in Bahrein, maar betreurt tegelijk dat dit tot nu toe niet is gelukt voor andere landen in de regio zoals Saoedi-Arabië, waar de mensenrechten eveneens op zeer grote schaal worden geschonden.

### 2.2. Interventie van Jeremie Vaneekhout

Ook *Jeremie Vaneekhout* waardeert dat de oppositie is betrokken in het initiatief. Hij roept op om die houding vol te houden en niet onnodig verschilpunten op te zoeken. Verder stelt het hem gerust dat het Vlaams Parlement ook na het uitbreken van de coronacrisis, die de wereld grondig veranderde maar ook het voorliggende initiatief vertraagde, duidelijk kleur blijft bekennen over mondiale kwesties. Het klopt dat op andere punten nog geen eensgezindheid is bereikt, maar vandaag wil hij toch vooral positieve energie doorgeven.

De situatie in Bahrein is immers dermate ernstig en dramatisch dat op zoveel mogelijk plaatsen tegelijk een signaal moet worden gegeven en druk uitgeoefend. Daartoe bijdragen noemt hij een morele en politieke plicht. Zijn fractie ondersteunt dan ook het gezamenlijke initiatief en de afspraak om de evolutie op te volgen.

### 2.3. Interventie van Johan Deckmyn

*Johan Deckmyn* kan helaas zijn vreugde niet delen, hoewel hij evenzeer graag had meegewerkt. Hij suggereert dat dit een volgende keer misschien wel kan.

Het lid treedt bij dat de situatie in Bahrein dramatisch is. Hij heeft wel vragen bij de kwalificatie van de doodstraf in de zesde overweging. Over haar humaniteit kan gediscussieerd worden, maar ze is niet noodzakelijk wreed of ontierend. Zij bestaat bijvoorbeeld nog in verschillende staten van de VS. Dat belet hem evenwel niet om het voorliggende voorstel goed te keuren.

#### 2.4. Interventie van Karl Vanlouwe

*Karl Vanlouwe* verzekert dat ook zijn fractie het voorstel ondersteunt. Mensenrechtenschendingen moeten overal ter wereld aangeklaagd worden, zeker als ze zo flagrant zijn als in Bahrein. Natuurlijk moet er ook voldoende aandacht zijn voor dezelfde schendingen in andere fundamentalistische landen. De fractie van zijn partij in de Senaat heeft destijds het voorstel niet gesteund, omdat zij van mening is dat de aangelegenheid thuishoort in het Vlaams Parlement en de Kamer. De Senaat heeft immers sinds de laatste staatshervorming geen internationale bevoegdheid meer.

#### 2.5. Interventie van Emmily Talpe

Ook de fractie van *Emmily Talpe* steunt het voorstel ten volle. Repressie van politieke opposanten en kritische burgers moet absoluut tegengegaan worden, evenals de opheffing van het moratorium op de doodstraf. Gebrek aan respect voor de fundamentele mensenrechten en de vrije meningsuiting moet overal ter wereld streng veroordeeld worden.

#### 2.6. Repliek van Orry Van de Wauwer

*Orry Van de Wauwer* legt uit dat hij als initiatiefnemer contact opnam met alle partijen die het voorstel in de Senaat hadden goedgekeurd, evenals met coalitiepartner N-VA. Over de doodstraf onderhandelt zijn partij echter niet. Daarom stapte hij niet naar de fractie van Johan Deckmyn, al is hij wel blij dat die het voorliggende voorstel zal goedkeuren, waardoor unanimititeit bereikt wordt.

Dat is hij ook met de steun van de fractie van Karl Vanlouwe. Hij begrijpt dat diens fractie in de Senaat het voorstel niet om de inhoud afwees, maar op grond van de instelling en de spoedprocedure. Die laatste werd ingeroepen vanwege de precare situatie van de twee genoemde politieke gevangenen, maar ook om de symbolische verjaardag van 14 februari te halen.

Volgens Orry Van de Wauwer heeft de Senaat wel degelijk een rol te vervullen op internationaal vlak, en vertegenwoordigt hij nog steeds België in een aantal inter- en supranationale organisaties. Hij verwijst tot slot nogmaals naar zijn eerdere illustratie van de impact die de resolutie van de Senaat had.

Hoe dan ook is hij blij met de algemene steun en hoopt hij op soortgelijke samenwerking in de toekomst.

### 3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt unaniem aangenomen met 13 stemmen.

Cathy COUDYSER,  
voorzitter

Orry VAN DE WAUWER  
Annick LAMBRECHT,  
verslaggevers